

Nem akarom itt fejtgetni, mily káros befolyással van a nevelendő gyermekekre egy testileg mint lelkiileg, ha egy tizenöt éves kora körül 5-6 órást el-
töltnek, melynek következtül meg van romolva; eléggé
kiszáradt az az érzés az imént bemutatott lakola ta-
mogatásának eredménye.

Azonban több évi tapasztalásom alatt és is rá-
jöttem egy pár bajra, melynek kiküszöbölésére
tanácsot adok. Igen sok helyen alakították az a rossz
módot, hogy a gyermekek tollaikról írás után a tinte-
től kinyújtják. Mit tegyünk? Tapasztalásom alapján
és az iskolákban is így volt, azt mielőbb, magam pa-
ráncsoltam azt nekik, hogy az által tollaikat a tinta
már elvártat megörjűm. A későbbiekben tinte, mely
két harmad, gubacs és vasgubacs csomótól áll, még
ha kinyújtják is, megjárja, mert minden rossz kö-
vetkezmény nélkül lehetik, azt nyelhetik el. Azonban
nem minden tinteál van az így. Nagyon sokszor ké-
szítik azt rézgubacsra is, vagy ami még rosszabb,
higanygubacsra (hidrogén-szulfidra) adnak hozzá,
egy bizonyos mérték, hogy a penészesedést megörjűjék.

Az iskolák, azt mielőbb, az iskolákban használandó tinte
tanácsot adok. Igen sok helyen alakították az a rossz
módot, hogy a gyermekek tollaikról írás után a tinte-
től kinyújtják. Mit tegyünk? Tapasztalásom alapján
és az iskolákban is így volt, azt mielőbb, magam pa-
ráncsoltam azt nekik, hogy az által tollaikat a tinta
már elvártat megörjűm. A későbbiekben tinte, mely
két harmad, gubacs és vasgubacs csomótól áll, még
ha kinyújtják is, megjárja, mert minden rossz kö-
vetkezmény nélkül lehetik, azt nyelhetik el. Azonban
nem minden tinteál van az így. Nagyon sokszor ké-
szítik azt rézgubacsra is, vagy ami még rosszabb,
higanygubacsra (hidrogén-szulfidra) adnak hozzá,
egy bizonyos mérték, hogy a penészesedést megörjűjék.

Ha a tinte rézgubacsra van készíve, azt meg-
tudhatjuk abból, hogy a belevetett fényen vason kevés
idő múlva rézgubacs képződik, melyet ha többet is
máshoz, mégis hatásait elvevett.

Az a higanygubacs (szulfidra) áll, itt követke-
zőképpen járunk el: a tinte először halványzár hozzáadás
által színesben elvártatandó, azután lefektetve nyugod-
tan, ekkor egy krajcárnyi dobnak belé, s ha a
pénztárából kevés idő múlva ezüst mint nyer, vagyis
főképp kékkel vonatott be, és a higanygubacs csatlakoz-
tatásukkal a tinteál.

Tapasztalatom továbbá azt is, hogy némely gyer-
mek, ha a tinteál (szívesen) elvártatandó, azután lefektetve nyugod-
tan, ekkor egy krajcárnyi dobnak belé, s ha a
pénztárából kevés idő múlva ezüst mint nyer, vagyis
főképp kékkel vonatott be, és a higanygubacs csatlakoz-
tatásukkal a tinteál.

Később azt a szülőktől. — mint annak idején
magam is tettem, — többnyire ezt nyújtják valasul:
„szívesen, pajkos a szí, szí az egye tanító ar; ha
többet is, majd elhagyja.” Azonban a tanító le-
gyen az, aki figyelmezteti a szülőket, hogy az nem
gyermeknek pajkos, hanem a természetnek mintegy
ajánlatának s ha a szülő betegebb, mely gyer-
meküket érte, s hogy idejekorán értelmes orvos után
menjenek.

Az emberi nem a rettenetes vampaír, mely sze-
rény adomány szívesen (vérszívó) és, abban a
kötésben lép föl leginkább, midőn a vér legnagyobb ha-
talmán van a test kifejtésére: a gyermek fejlődési
időszak. Leginkább előfordul pedig a betegségek le-
nyúlása és pedig olyanoknál, kik gyorsan növekednek,
vagy rosszul tápláltnak.

Képzelték kártaim azt az izonyos lelki fű-
déllet, mely becsületet az esetben érte, abban a
gyermeknek folytat valamely tanulóknak a már
többet is, majd elhagyja.

Sokan elmosolyodnak a sorok olvasásánál, s ta-
lálva olyanok is lesznek, kik a felkiáltással élnek:
„Ugyan minek az, nem is tudom a fűre.” — Uram!
Egy máj gyűlése alig érdekel a fűre, s mégis romba
dőlhet vele egy világ. Amellett pillanatra eszé-
keltetnek látnak, sokszor, ha meggyűljük, másként
kellünk felírni.

Még néhány szó a lakola nemzeti vendég
kiküldetéséről, azaz a lakola. Azonban az a
megoldás, alkalmas azoknak is „kötés”
szóval.

Mohár Pál,
későbbi tanító.

Felhívás. A nógrádi nemzeti intézet több mint
tízéves fennállása alatt a magyar nyelv terjesztése
közéi bevéte és eredményes működést fejtett ki, da-
munk az iskolák nemzetiellenes kormányzatoknak,
melyek működését megakadályozták.

Áldozatként bemutatunk a korszak az intézet va-
gyonát a nemzeti leginkább helyzeiben is
megmutatni, s az által az intézet életét bizonyítani.

A mai nemzeti viszonyok között a magyar
nemzetnek nem csak hogy szükség van az intézet
fennállására és működésére, de azt ha ezen intézet nem
létezik, ilyen vagy hasonló czélú egyület alakítani
kellene.

A nógrádi nemzeti intézet folyó évi április 28-án
tartott közgyűlése elhatározta, hogy az intézetet továbbra

is fenntartja nemcsak, hanem hogy működését fokoz-
tassa, az új szervezést, szélesebb alapokra fekteti.

Ugyanazért a közgyűlés megbeszéléséből az alapító
tagok, s az intézet által ezek tudva lévő jogosultsá-
gaiknak megőrzéséről van szó. Azonban azon felhívással
közöljük, hogy akik az alapítványok értelmében az
alapítótagok végrendeleti vagy legutóbbi lezárásának
örökös, vagy legközelebbi oldalrokonai, s az alapján az
intézet tagokhoz jogot tartanak, ebből igényüket
alulírott ideglenes jegyzővel minél előbb bejelenteni
szükségnek, hogy az intézet legközelebb eszükölendő
újja szervezéskor a tagok névsora megállapítható legyen.

Kijelentette egyetemesen a közgyűlés, hogy az
eddig netalán be nem írt alapító vagy tagdíjak az
illetéktől vagy örökösöktől követelendő nem fognak.

Desszoffy Elek,
ideglenes jegyző.

A szécsényvidéki gazdasági egyület

1882. évi április 5-én Balás Antal előkötete alatt
választmányi ülést tartott, melyen több folyó és házi
egy elnöksége felől.

A 2. évi május hónap rendezendő szántás-ve-
sejre és ezzel egybekapcsolott tárgysorsjártékra
nézve elfogadott a rendező bizottság jelentése, mely
szerint a szántásért a versenyt át mentén fekvő ara-
dalmi földnek fog kijelölteni, — továbbá hogy a
versenyt köztől 10 rendbeli jutalom következőké-
ppen osztanak ki: I. 1 drb. 10 frankos arany; II. 4 forint;
III. 3 forint; IV. V. 2-3 forint; VI.—X. 1-1 forint.

A nyereségtárgyak közé a r. bizottság által ki-
jelölt kukorica normál helyett amerikai kamahúsz
és fűgőp vésztől fel, azok sorozata következőké-
ppen állapított meg: 1. Lohere vetőgép 75 forint; 2. Ameri-
kai kamahúsz és fűgőp 20 forint; 3. Szecskavágó 75
forint; 4. Szecskavágó 40 forint; 5. Május éke 38 forint; 6.
Gubacsok 28 forint; 7. 24 drb. kétégy amerikai asztal-
villa 1 forint 50 krajcár (12 nyereségre) 36 forint.

A sorsjártékra nézve elfogadott a javaslat, hogy
1000 forint 50 kros sorsjegyet beosztassanak forgalomba,
egy a sorsjegyek valamint a versenyrend kinyoma-
tásával a tükör bizott meg, ki egyáltalán jelent, hogy
a 10% lottdíj és szintén 10% nyereségyaradó ele-
gődsére nézve a nagy pénzügyminisztériummal a
kellő lépések és hó elején megtették.

Jelentették, hogy a nógrádmegyei gazdasági egy-
let három küldöttsége f. hó 13-ára az itteni három
küldöttséget összejevelve hívta fel, a megkereső levél
a küldöttség tagjaival közölték.

Jelentették továbbá, hogy az ojtára alkalmas
megrendelt anyagokat Nöthling Vilmos nem küldhet-
te, minek folytán a kertészeti szakosztály megbízottja,
Balás Antal úr időközben mászemé intézkedéseket tett,
melyekről jelentést előterjeszt.

Végül jelentették, hogy gr. Pejacovich Arthár
együleti tag 4000 drb. bíborfűvet beosztott az egylet
rendelkezésre, mi azal vételt tudomásul, hogy az
ajándékoknak jegyzőkönyvileg közönnét szavazassák.

Balás Antal előköt mint a kertészeti szakosztály
megbízottja következőképpen terjeszt elő jelentést: „Fo-
lyó évi márc. 19-án megtartott kertészeti és gyümölcs-
szeti szakosztályi tanácskozásban határozatba ment
az és érben is eszükölendő nemese gyümölcsfők ojtás
által a szaporítás. — Ehhez képest Berecsky Máté el-
sősorú gyümölcsészeti tekintélytől Mész Kovácshá-
ról az alább elsorolt, minden tekintetben legjelölőbb
gyümölcsfők galyakat beszerzést, azokat az általam
beszerzett anyagokba saját felügyeletem alatt bejuttat-
tam és minden egyes ojtványt saját nevével jegyzett
jellel elláttam, és így a minden válfajból külön vé-
grehozott nemese és idősemet Sipkes saját fűszo-
lámban van elhelyezve, hozzá az egy év múlva a má-
sodszor együleti kerthe át lesz elutathat.”

A Berecsky Máté által küldött nemese ojt-galyak
között van 25 alma, 22 körte, 5 cseresznye, 3 meggy,
12 szilva.

Az anyagoknak az együleti kert számára való be-
nem érkezésével a többéspot igénylő gondozás minél
előszorúbb eszükölhetővé indokolt jelentés és abban
foglalt eljárás helyszőlő tudomásul vételt, s az el-
járó elnök az áldozatkész budaalmár közönnét szavazatolt.

Az 1882. április 2-án tartott választmányi ülésen
a szántásverseny ideje 1882. évi május 2-án reggeli 8
óra határozatolt, ily értelemben lesz a program
kibocsátandó, felkérve a megyei közönnöket t. szer-
keztővel az annak a gazdasági vonatban leendő elő-
leges közönnötélre. A sorsjárték eredménye a versenyt
követő májusi közönnöket fog kihirdetni.

Szűgy, május 1.

Tisztelt szerkesztő ur! A „Nógrádi Lapok” 18-ik
számának „Nógrádmegyei tavaszi közgyűlése” rovatá-

*) Törvény mint a jóvő számban bemutatunk Szűgy.

ban személyesre vonatkozólag bátor vagyok azon
bolyraállításra lenni, miszerint a „Stefania alapra”
nem 100, de 1000 forint alapítványt tettem.

A közgyűlési végzése — ha így lenne mint kö-
szöve volt, — meggyőződen lesz. Ezt azonban fen-
tartom későbbre, mivel a tárgyi nyilatkozatomat
még időelőttinek vélem.”

Pály Albert.

A belova, május hava.

Tekintetes szerkesztő ur! A „Nógrádi Lapok”
17-ik számának hírek rovatába egy cikket „pánsláv
palánta” címmel jelent meg, melyre bátor vagyok ál-
talam igen tisztelt szerkesztő urat felkérni, lenne en-
nem becses lapjában tért engedni észrevételeim meg-
télésre, s némely elferdített a nem helyes állítások
bolyraállítására.

A tisztelt cikket írja bizonyosan nem a legjobb
információ alapította cikket, amidőn azal kezd
hogy a pozsonyi 5-ből díaz egyike, Molitorius János
turopolyai lelkész és, klt a lyceumból pánslávra
miatt kizártak; s már is kapott alkalmat Goldber-
ger József közgyűlést, hogy azal inkább szíves
benne a magyarok elleni gyűlöletet.

1-eszt. Nincs igaz az, hogy a cikket írta, mert
Molitorius János fát a pozsonyi lyceumból nem zárták
ki, hanem csak azt, hogy a tanulmányait, s a
kizárt tanuló köz nem tartozik.

2-eszt. Mert Molitorius János turopolyai lelkész
fát nem Goldberger József nagylibersei közgyűlést,
hanem én Goldberger Kálmán abelovai közgyűlést wa-
gambos fogadtam, még pedig nem azon szempontból,
hogy szíves benne a pánsláv érzelmeit, de hogy
ha parányi mértékbe is lenne hozzá hajlama, azt el-
oszlattam, a bolle jó magyar polgár a baszt nevel-
hesek; mert aki engem s házi környezetemet ismeri,
tudja, hogy hátról töl lakosság közönnét lakom is, házi
s társalgási nyelvünk magyar; de ha Molitorius János
szíves kívánta volna fába a magyarok elleni gyűlö-
letet, akkor bizonyosan nem én hozzá fordult volna,
hogy fát fogadjam be házamba, hanem keresett volna
számára alkalmasabb talajt, parálistikus érzelmei
fejlesztésére; de mert ép ezt nem óhajta, fordult hoz-
sám; s én el is fogadtam fát, emerre a fiatal ember
képeségét, a meggyőződése, hogy sem nem pánsláv
értelem, sem nem lesz azsz.

3. Félreérdek kikerülése tekintetéből az ellen
is kénytelen vagyok felszólalni, s mindazoknak tisztelt
cikketíróval együtt, kik a hitbe vannak, felvilágosítást
adni, hogy nekem Goldberger József nem testvérem,
hanem távoli rokonom, egy, hogy alig tudjak magu-
kat lezármatlanul, hanyadiziglen vagyok rokonágban.
En Hontmegye dacoalmai papnak a fia vagyok
s Dacoaloma szívesem és fűtéstvérem nincs, Goldber-
ger József pedig belabányai származású.

Midőn félreérdek kikerülése a közönnöket tud-
vágya tekintetéből szükségesnek tartom jelen soraim
közébe s tek. szerkesztő urat még egyszer felkérni,
maradjam tisztelttel

Goldberger Kálmán,

abelovai közgyűlést.

A községi számadások közül.

A b. gyarmatijban jóváhagyattak: Zobor,
Pető, Kis és Nagy Kér, Sz. Korács, Palvarcs, Riba,
Bakó, Mohora, Óvár, Zsely és Székelybánya. — Észre-
vétel: N. Sztrácsin, Kis Körtő, Lest, N. Körtő,
Szecsk, Székely, Sz. Péter, Sz. Brézó, A. és F. Esz-
tergály, Nagy Lam, Varbó, Nándor, Csente, Sűgy,
Ebecsk, Patak, B. Gyarmat. — Visszatartattak: Vad-
kert, Kis Sztrácsin, Kékő, Haláp, Hencsény, Su-
rány, Tráza, Maros, Hagyag, Kis Ujfal, Busa, N.
Zellő, Galáboc, K. Zellő, Csulár, Dejtár.

A nógrádi j. b. jóváhagyattak: Rombány
(1880.) A. Bodony, Szente, P. Berki, Szátok, N. Oro-
sz, Néza, F. Bodony, F. Szécsényke, F. Petény, D.
Jenő, Tolmács, Verőcs, Kis Maros, Berkenye, Nógrád.
Észrevétel: F. Sáp, Rombány (1881.) A. Sáp, Te-
reke, Horpács, Debercsény, A. Szécsényke, Kis Eszet,
Rád, Pencz, Keszeg. — Visszatartattak: A. Petény,
Nőtincs, P. Szátok, Szendehegy, P. Katalin, Legénd,
Agárd, Kosd, Búság, Bánk, B. Berinka.

A székelyi j. b. jóváhagyattak: Lőrincz, Z.
Szátok, Csécs, Vanyarcs, Székely, E. Kört, Terény,
Szanda, Sz. Váralja, Bágyon, Dengel, Garab, Ku-
tassó, F. és A. Told, Sz. Iván, Csengerháza, Székely
(1880.) Kövesd, Becske, Guts, Ecseg, Kozárd, Kékő-
nyes, Ordas, Bokor. Észrevétel: Jobbágyi, Sz. Gede,
Székely (1881.) Heréd. — Visszatartattak: Bér, Te-
rény, Sámsonbánya, Héhalom, Berczel, Buják.

*) A nemzeti intézetből adományozott szűgy mennyiségét
(hogy az t. l. nem 100, hanem 1000 forint), meggyőződen mindenki
ismeri, s így ki kell jelenteni, hogy az egy 0 kihagyása saj-
tábólból csaknem az, mit azonall helyreállításnak a egyetemesen
közönnöket köztől az, ha, hogy azonall bizott meg, mely a nem-
zeti intézet a tárgyalásokat megörjűjdi, Pály Albert úr is be-
választott.

